

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Васильєв К. К., д-р мед. наук;
Власенко В. М., канд. іст. наук;
Дегтярьов С. І., канд. іст. наук;
Звагельський В. Б., канд. філол. наук;
Клименко В. А., канд. іст. наук;
Куліш А. М., д-р юрид. наук;
Лобко Н. В., канд. іст. наук;
Нестеренко В. А., канд. іст. наук

Видання рекомендовано до друку рішенням вченої ради юридичного факультету Сумського державного університету (протокол № 9 від 26.06.2013 р.)

Суспільно-політичні процеси на українських землях: історія, проблеми, перспективи : зб. матер. II Всеукр. наук.-практ. конф., м. Суми, 21 травня 2013 р. / за заг. ред. В. А. Нестеренка. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 116 с.

До збірника увійшли наукові статті та повідомлення викладачів, студентів та молодих вчених ВНЗ України, виголошені в рамках II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Суспільно-політичні процеси на українських землях: історія, проблеми, перспективи» (Посвідчення УкрІНТЕІ № 100 від 21 лютого 2013 р.), присвячені актуальним питанням суспільно-гуманітарних наук.

Поряд із цим мали місце і мирні випадки співіснування Кримського ханства та українського козацтва. Їхні союзи мали безумовну перевагу у воєнному аспекті, оскільки зрівнював шанси козаків у боротьбі з численною польською кіннотою.

Найбільш яскравий приклад такого союзу у 1648-1653 рр. між кримським ханом Іслам-Гіреєм III та гетьманом Війська Запорізького Богданом Хмельницьким. Хмельницький використав на свою користь суперечності між Кримським ханством і Річчю Посполитою й уклав мирний договір, що суттєво забезпечило здобуття перемог на Річчю Посполитою у кампанії 1648 р.

Але поряд з цим проявлялися негативні сторони цього союзу, адже татари чинили насильства і грабунки на території «союзної» України. Також непоодинокими були випадки зради козаків традиційно в найбільш скрутні моменти. До прикладу можна взяти випадки, що трапилися під час битв під Зборовом (1649 р.) та Берестечком (1651 р.).

Між козаками і татарами існували й економічні відносини. Так, кримські хани дозволяли козакам ловити рибу в чорноморських лиманах та берегових водах Азовського моря. Козаки ж дозволяли татарам кочувати та пасти худобу на українських землях. Також були наявними торгівельні контакти.

Підсумовуючи слід зазначити, що з самого початку утворення Кримського ханства українські землі стали для нього головним об'єктом експансії, але поряд з тим були часті випадки мирного співіснування та взаємовигідної україно-татарської співпраці як в плані військово-політичних, так і економічних відносин.

КОЧУБЕЙ О.В.

РОЗВИТОК ШАХІВ ЯК ВИДУ СПОРТУ В м. ШОСТКА

Шахи є не лише цікавим засобом культурного відпочинку і одним з видів спорту, але й особливим видом діяльності, що сприяє розвитку інтелектуальних і творчих здібностей особистостей.

Шостка – місто, яке називали містом найсильніших шахістів Сумської області.

У 2009 р. виповнилося 60 років з дня офіційних турнірів шахової гри у цьому місті. У 1949 р. першим чемпіоном міста серед чоловіків став В.Максимов, у наступні роки чемпіонами ставали В.Шевченко, Є.Бондаренко, І.Ковтун, В.Перухін, Г.Салгалов, А.Калиніченко, С.Солодовник, О.Руденко,

В.Привалко та А.Кузьмін. Останній став потім 9-ти кратним чемпіоном міста та призером багатьох обласних змагань. Три рази перемагав на першості міста Ю.Антиков, який більше дев'яти років керував шаховим клубом «*Ладья*» («*Тура*») у Палаці піонерів.

У спортивній біографії клубу «*Ладья*» є славні сторінки. Тут виріс майбутній чемпіон міста Володимир Бородай, який зараз мешкає у Дніпропетровську. Команда клубу не раз перемагала на обласних змаганнях.

У 80-их рр. розкрився талант Віктора Янова, який став міжнародним майстром з шахів, 4-х кратним чемпіоном міста, переможцем та призером міжнародних турнірів у Чехії, Німеччини, Голландії, Югославії, Угорщини. Зараз В.Янов працює у Києві тренером з шахів, активно приймає участь у різноманітних змаганнях. Марія Янова, яка мешкає і працює у м. Москва, два рази ставала чемпіонкою області серед жінок.

За останнє десятиліття перемагали представники молодшого покоління О.Баклан, В.Комар, Д.Тимофієв, М.Коваленко, С.Літвяк і М.Коломієць, який у даний час є головою шахової федерації міста. М.Коломієць ставав 4-кратним чемпіоном міста у 1996, 2007, 2008, 2011 рр. Дмитро Тимофієв – чемпіон міста у 1999 та 2009 рр.

Активно допомагали розвитку шахів у місті міжнародний майстер Л.Герасімов, а також В.Жарик, П.Погорелий, А.Гайдуков і В.Рискаль. Зазначимо, що останній зараз мешкає в Обухові та є чемпіоном Київської області. Сьогодні у Шостці наявні більш ніж 100 шахістів-розрядників, підростає майбутня зміна.

Юні шахісти м. Шостки приймали участь у міжнародних шахових фестивалях: «*Київська весна 2003-2011*» (м. Київ), «*Різдв'яна зустріч 2006-2009*» (м. Глухів, на призи обласної ради), 10-му фестивалі «*Кирилівка – 2005*» (м. Мелітопіль), «*Шахові надії України — 2006*» (м. Миколаїв). Також у 2006 р. найменші гуртківці Хоров Артур (1998 р.н.) та Ілляшенко Ярослав (1999 р.н.) прийняли участь у особистій першості України з шахів для дітей віком до 8 років (м. Миколаїв). У 2007 р. Кочубей Олександр прийняв участь у першості України з шахів до 12 років (м. Миколаїв). У 2011 р. Доценко Владислав приймав участь у першості України до 10 років. Протягом 2005-2008 рр. абсолютною чемпіонкою області була Банько Марина, чемпіоном області 2009-2011 рр. є Доценко Владислав, чемпіон області 2007-2011 рр. – Кочубей Олександр (у 2010-2011 рр. чемпіон м. Кролевець серед чоловіків та чемпіон області з шахів серед юнаків 2011-2012 рр.).